

EEN NOG BETER DIEET VOOR DE BEREN

Het Berenbos maakt al 20 jaar gebruik van het Natuurlijk Voedsel Programma (NVP). Bears in Mind biedt de beren niet alleen een leefomgeving die zoveel mogelijk hun natuurlijke habitat nabootst, maar probeert ook rekening te houden met het gevarieerde en seizoensgebonden dieet van deze diersoort in het wild. Wilde beren spenderen een groot deel van hun dag aan het zoeken naar en eten van voedsel. Voor dieren die niet in het wild leven, valt dit gedrag grotendeels weg. Het NVP probeert het foerageergedrag van de beren in Het Berenbos dan ook te stimuleren door meermaals per dag te voederen op verspreide plaatsen.

Bachelor studente Leen Verbist aan de Odisee Hogeschool België werkt aan een optimalisatie van het Natuurlijk Voedsel Programma, in samenwerking met Bears in Mind en Wageningen University & Research. De laatste jaren zijn er in Europa vele studies uitgevoerd die meer inzicht geven in de voedingsgewoontes van de Europese bruine beer. Dit vraagt om een herevaluatie van het NVP om de gezondheid en het welzijn van de Europese bruine beer in gevangenschap te bevorderen. Bruine beren vormen een familie binnen de orde van de Carnivora. Toch zijn ze alleseters; opportunistische omnivoren die kunnen kiezen uit tal van voedingsmiddelen zoals grassen, planten, fruit, vlees en insecten. Afhankelijk van de regio en het klimaat waarin de Europese bruine beer leeft, zien we in het wild een grote verscheidenheid in de samenstelling van hun natuurlijk dieet. Bovendien is deze voedselsamenstelling ook sterk afhankelijk van het seizoen. Dit maakt dat een vertaling van natuurlijke voedingsmiddelen naar een praktisch dierentuin dieet niet eenvoudig is.

Eén van de belangrijkste streefdoelen van het NVP is om zo goed mogelijk rekening te houden met de geobserveerde seizoensgebonden variatie in het dieet van beren in het wild. Beren gaan namelijk per seizoen een andere verhouding aan vetten, eiwitten, vezels en suikers consumeren. Hoewel de literatuur een vrij goed beeld schetst van welke voedingsbronnen per seizoen worden gegeten, is er weinig informatie over het gehalte aan eiwitten, vetten, mineralen en andere voedingsstoffen waaruit een wild dieet bestaat. Deze informatie is echter cruciaal om een goed

dieet voor de beren in Het Berenbos te ontwikkelen. Men streeft namelijk naar een combinatie van beschikbare voedingsbronnen die uiteindelijk een vergelijkbare samenstelling aan voedingsstoffen als het wilde dieet oplevert.

Dit project richt zich op de vertaling van de beschikbare data aan natuurlijke voedselbronnen naar een inschatting van de natuurlijke voedingsstoffen die gegeten worden door wilde bruine beren. Aan de hand van voedseldatabanken en wetenschappelijke literatuur wordt dus in kaart gebracht hoeveel eiwitten, vetten, vezels, suikers, mineralen en andere voedingsstoffen de dieren consumeren. Hierbij wordt rekening gehouden met het seizoen, het klimaat en de regio waarin de dieren leven. Verder wordt het huidige dieet van de bruine beren uit Het Berenbos gedurende één jaar nauwkeurig bijgehouden. De bedoeling is te schetsen welke concentraties aan voedingsstoffen de beren per seizoen consumeren en te evalueren

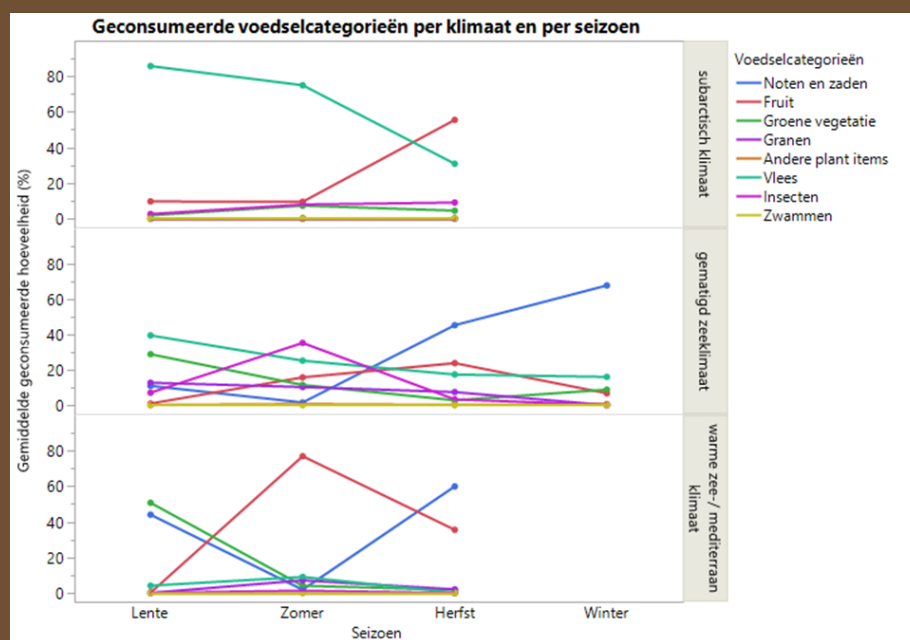
in welke mate dit overeenkomt met het natuurlijk dieet.

Biologen hebben recentelijk bloed verzameld van wilde beren en normaalwaarden van de bloedparameters bepaald. Sommige bloedparameters kunnen een indicatie geven van de voedingsstatus van een dier en aangeven of er eventuele voedingstekorten zijn. Daarom onderzoeken we in dit project het bloed van de beren uit Het Berenbos. Wanneer de dieren in slaap worden gebracht voor een medische controle of een aanpak, zal het bloed van de dieren ook geanalyseerd worden op de voedingsstatus. Deze informatie kan een indicatie geven over hoe goed de dieren omgaan met een dierentuin dieet en aantonen of er effectief voedingstekorten zijn. Zowel de evaluatie van voedingsstoffen in het dieet als bloedparameters kunnen leiden tot aanpassingen aan het Natuurlijk Voedsel Programma. Dit alles om ervoor te zorgen dat de beren in een perfecte conditie blijven.

Het dieet van beren in het wild

Temperatuur- en sneeuwcondities zijn de belangrijkste factoren die de samenstelling van het dieet bepalen. Wilde beren die leven op locaties met een subarctisch klimaat, dus lagere temperaturen en meer sneeuwbedekking, eten voornamelijk vlees. Beren die in warme klimaten leven, eten

vooral voedingsmiddelen van plantaardige oorsprong. Populaties op locaties met meer gematigde temperaturen hebben het meest diverse dieet. Ze eten voedingsmiddelen van plantaardige of dierlijke oorsprong afhankelijk van het seizoen en de beschikbaarheid.

Nieuws!

Beren en wegen in Canada

Een recente studie uitgevoerd door de Universiteit van Alberta heeft het effect van wegen op de berenpopulaties in het zuiden van Brits Columbia onderzocht. Clayton Lamb en zijn mede-onderzoekers wilden de relatie tussen wegendichtheid en berenpopulaties vaststellen. Lamb: "Alle in deze wildernis voorkomende soorten hebben last van wegen en de mensen die er gebruik van maken." Eerdere studies lieten zien dat populaties boven de drempel van 600 meter weg per vierkante kilometer terugliepen. Het onderzoek bevestigt deze drempel, maar geeft ook aan dat er meer gedaan kan worden dan het beperken van de wegendichtheid.

Beren zullen grote gebieden rond de wegen vermijden omdat ze mensen uit de weg willen gaan. Populaties zullen dus altijd kleiner zijn in gebieden waar wegen voorkomen. Dit is zelfs in ideaal grizzly leefgebied het geval. Vaak zullen beren toch van het ene gebied naar het andere trekken en dus in contact komen met wegen. Dit verhoogt het risico op ongelukken. Het verminderen of zelfs geheel weglaten van wegen in gebieden waar grizzlies graag leven, heeft het grootste positieve effect op de populaties. Maar het helpt ook al als de toegang tot de wegen wordt beperkt. Waar de wegen absoluut noodzakelijk zijn voor bijvoorbeeld houtkap, is het drastisch beperken van het gebruik van de wegen een goed alternatief voor het verwijderen van de wegen. De resultaten van het onderzoek bieden een goede richtlijn voor het inrichten van berengebieden zodat beren en mensen elkaar niet in de weg zitten.

Bron: Journal of Applied Ecology

Uw mooiste cadeaus vindt u in de Tinwinkel in Rhenen (de grootste van Nederland)

Tinboerderij G.J. de Geest

Addenshoeve 4, 3911 TG Rhenen • Telefoon (0317) 61 29 58

E-mail: Tinboerderij@hetnet.nl • Internet: www.tinboerderijdegeest.nl

